

Nr 170.

Av herr Gustafsson, Karl, m. fl., om ökat anslag till avlönande av assistenter hos lantbruksingenjörer och lantbruksstipendiater.

I årets statsverksproposition, nionde huvudtiteln, punkt 4 har Kungl. Maj:t upptagit frågan om förbättrade avlönings- och anställningsvillkor för assistenter hos lantbruksingenjörer och lantbruksstipendiater. Efter redogörelse för frågans förberedande behandling föreslår departementschefen ifråga om dessa assistenter, att de utan att erhålla anställning såsom stats-tjänstemän skola tilldelas en i viss mån mera tryggad ställning. I det syftet föreslås, att en viss grupp assistenter, benämnd förste assistenter, skulle erhålla förordnande tillsvidare under viss tid, under det att övriga assistenter likasom nu är fallet skulle erhålla förordnande tillsvidare för visst år.

Beträffande avlöningsförhållandena föreslås därjämte, att förste assistent skall erhålla en grundavlönning av 300 kronor i månaden samt att till annan assistent än förste assistent statsbidrag skall utgå enligt hittills tillämpade grunder eller med i medeltal 100 kronor i månaden, dock med iakttagande av att statsbidraget ej får för någon assistent överstiga 125 kronor per månad. Enligt förslaget skulle förste assistenter anställas till ett antal av 24 och det antal månader, under vilka statsbidrag beräknas för assistenter, ökas till 530.

Angående behovet av assistenter samt dessas tjänstgöringsförhållanden m. m. hänvisas till propositionens motivering. Därutöver må ur kungl. lantbruksstyrelsens underdåniga framställning den 31 augusti 1928 angående medel för bidrag till avlönande av assistenter hos lantbruksingenjörer under tiden 1 juli 1929—30 juni 1930 anföras följande: »Beträffande behovet av ifrågavarande tekniska biträden får lantbruksstyrelsen, under åberopande av den utredning, som styrelsen därom lämnat i skrivelse till Kungl. Maj:t den 27 augusti 1926 angående framställning till riksdagen om bidrag till avlönande av assistenter för budgetåret 1927/1928, framhålla, att sådant behov torde komma att göra sig gällande för budgetåret 1929/30 i ännu högre grad än vad fallet varit under de närmast föregående budget-åren. Såsom i nyssnämnda skrivelse den 27 augusti 1926 påvisats hade förrättningarnas antal under tiden 1920—1925 ökat från 3 539 år 1920 till 5 032 år 1925. Efter sistnämnda tidpunkt har en ytterligare ökning ägt rum. Sålunda utgjorde förrättningarnas antal 1926 5 897, motsvarande en ökning från närmast föregående år av 865. År 1927 nedgick antalet med 168 till 5 729. Denna minskning är uppenbarligen att härleda till

ändrade villkor för erhållande av statsbidrag till utdikningsföretag, som trädde i kraft den 1 juli 1926, och gav sig i främsta rummet tillkänna genom frånskiljandet av sådana dikningar av särskilt obetydlig omfattning, vilka icke ansetts böra inordnas i tillämpningsområdet för ifrågavarande statsbidrag. Den sålunda inträffade nedgången i förrättningarnas antal torde emellertid otvivelaktigt vara av endast tillfällig natur och kan redan under innevarande år förväntas bli förbytt i ny, icke oväsentlig ökning. Antalet förrättningar för 1928, rörande vilka förordnanden hittills utfärdats, uppgå nämligen till omkring 5 300, och med ledning av erfarenheten från de närmast föregående åren kunna ytterligare omkring 900 förrättningar beräknas tillkomma före årsskiftet, varigenom sammanlagda antalet förrättningar under året skulle komma att uppgå till omkring 6 200. En ytterligare ökning i deras antal jämväl under åren 1929/30 torde ingalunda få anses utesluten.

Förutom den sålunda fortgående rent numerära stegringen av förrättningarna bör vid bedömandet av storleken av den arbetsbörda, som åvilar lantbruksingenjörerna, hänsyn tagas även till den omständigheten, att handläggningen av förrättningar, avseende understödjande av torrlägningsföretag med statsmedel, vilka förrättningar kommit att utgöra den huvudsakliga delen av nämnda tjänstemäns verksamhet, blivit genom gällande bestämmelse om obligatorisk syneförrättning för erhållande av dylikt understöd mera arbetskrävande än vad tidigare varit fallet.

Här omnämnda förhållanden hava också resulterat i att ett mycket stort antal av de förrättningar, som det ålegat lantbruksingenjörer att under löpande år utföra, icke kunnat medhinnas utan måst överföras till kommande år. Sålunda utgjorde vid utgången av 1926 antalet balanserade förrättningar 1 594 och under 1927 ökades deras antal till 1 702, motsvarande omkring 30 procent av hela antalet förrättningar sagda år.

Av vad ovan anförts torde med tydlighet framgå, att lantbruksingenjörerna måste för ärendenas behöriga fortgång beredas möjlighet att i större omfattning än hittills hos sig anställa nödiga tjänstebiträden.»

Vidare har kungl. lantbruksstyrelsen i sin skrivelse den 27 augusti 1929 med överlämnande av förslag till anslagsäskande inom styrelsens förvaltningsområde för budgetåret 1930—31 framhållit att de gynnsammare villkoren för statsbidrag från statens avdikningslånefond syntes under senaste året hava medfört en ökning av antalet förrättningar, varför behovet av lantbruksassistenter för budgetåret 1930—1931 kommer att göra sig gällande i högre grad än förut varit fallet.

I årets statsverksproposition, nionde huvudtiteln, sid. 49 framhålles att: »Genom de sakkunniges förslag beträffande assistenterna syntes nuvarande brister i fråga om arbetshjälpen åt lantbruksingenjörerna bli avhjälpta och dessa kunna erhålla bättre kvalificerade biträden vid sina förrättningar, samtidigt som de dugligaste assistenterna komme i åtnjutande av ersättning

efter mera ensartade grunder än hittills. Ur allmän synpunkt innebure detta icke blott att ett större mått av säkerhet borde kunna vinnas ifråga om utförandet av de förberedande undersökningarna och utredningarna vid de åt lantbruksingenjörerna anförtrödda förrättningarna, utan även att det av lantbruksstyrelsen tidigare påpekade behovet av ett ökat antal lantbruksingenjörer gjorde sig mindre gällande.»

Vi äro emellertid av den åsikten, att den i statsverkspropositionen föreslagna anordningen icke på ett tillfredsställande sätt löser frågan om arbets hjälp åt lantbruksingenjörerna. Det föreslagna antalet förste assistenter synes oss böra utökas från 24 till 30 i enlighet med vad lantbruksstyrelsen föreslagit i sitt yttrande över sakkunniges förslag. Även styrelsen för för eningen statens lantbruksingenjörskår har i sitt yttrande den 12 december 1929 framhållit behovet av 30—32 förste assistenter. Vidare synes oss den i statsverkspropositionen föreslagna grundlönen av 300 kronor per månad för förste assistenter vara för lågt beräknad med hänsyn till det synnerligen ansvarsfulla och krävande arbete, som dessa tjänstemän utföra. Sakkunniges yttrande härom återfinnes i statsverkspropositionen sid. 46 o. 47.

Nu gällande medelmånadslön för assistenter med anställning under hela året utgör enl. tablå å sid. 46 i statsverkspropositionen kr. 267:85. Alltså har den av sakkunnige konstaterade alltför låga månadslönen enligt Kungl. Maj:ts förslag höjts med endast c:a kronor 30 per månad. För vissa assistenter innebär förslaget t. o. m. en sänkning av nuvarande löner. Vi vilja påpeka, att dessa låga löner ingalunda kunna vara ägnade att i assistentkåren kvarhålla samt än mindre nyrekrytera dugliga och ansvarskännande ingenjörskrafter.

Enl. § 21 i den för lantbruksingenjörerna fastställda instruktionen äga lantbruksingenjörernas tjänstebiträden icke, utan lantbruksingenjörernas tillåtelse för enskildas räkning, befatta sig med göromål, som det åligger lantbruksingenjörerna att å tjänstens vägnar utföra. Assistenternas långa och ansträngande arbetsdag medgiver icke heller tillfällen till extraförtjänst. Vidare må framhållas, att assistenterna sakna möjlighet till befordran till bättre avlönad tjänst inom ifrågavarande verksamhetsområde.

Förste assistent synes oss böra erhålla en minimilön av 450 kronor per månad eller 5 400 kronor per år, varav staten skulle bidraga med 275 och lantbruksingenjörerna med av Kungl. Maj:t föreslagna 175 kronor per månad. I likhet med vad Kungl. Maj:t föreslagit, bör viss tids anställning medföra rätt till ålderstillägg och böra dessa ålderstillägg utgå med resp. 30, 60, 90 och 120 kronor per månad efter 3, 6, 9 och 12 år såsom förste assistent. Dyrortstillägg synes oss böra utgå så, att dylik assistent i ortsgrupp C erhåller den av oss föreslagna lönen, i ortsgrupp D 10 kronor mera per månad, i ortsgrupp E 20 kronor mera per månad, i ortsgrupp F 30 kronor mera per månad och i ortsgrupp G 40 kronor mera per månad. Den av de sakkunniga påtalade under-

betalningen av lantbruksingenjörernas assistenter gäller givetvis kåren i dess helhet. Det synes oss därför ofrånkomligt, att jämväl de assistenter, vilka genom Kungl. Maj:ts förslag icke skulle komma att vinna någon förbättring i sina lönevillkor, beredas en dylik förbättring. Särskilt gäller detta beträffande sådana assistenter, som formellt fylla de kompetensfordringar, vilka kunna komma att uppställas för erhållande av anställning som förste assistent, men vilka icke uppnått det antal tjänsteår, som kan komma att krävas för dylikt förordnande. Vi anse rimligt att sådana assistenter beredas löneförmåner i enlighet med de grunder, som i propositionen föreslagits för förste assistenter, d. v. s. 300 kronor i månaden jämte ålderstillägg. Beträffande kostnaderna för vad här ovan föreslagits synas dessa kunna förslagsvis beräknas till kronor 140 500, vilket medför en ökning av vad Kungl. Maj:t föreslagit med kronor 74 000.

Kostnaderna för statsbidrag till förste assistenter och övriga assistenter hos lantbruksingenjörer och lantbruksstipendiater skulle komma att uppgå till följande belopp.

För 30 förste assistenter med en månadslön av 450 kronor, därav 275 kronor utgöra statsbidrag, jämte dels 4 ålderstillägg av statsmedel med 30 kronor efter 3, 6, 9 och 12 års tjänstgöring, dels ock särskilt tillägg av statsmedel med 10 kronor å D-ort, 20 kronor å E-ort, 30 kronor å F-ort samt 40 kronor å G-ort, allt för månad, efter avdrag av lantbruksingenjörens bidrag till assistentavlöningen eller 175 kronor per månad, beräknas medelsbehovet till $(30 \times 275 \times 12 - 25 \times 20 \times 12) = 105\,000$ kronor.

För 14 assistenter med statsbidrag av 125 kronor per månad beräknas medelsbehovet utgöra $(14 \times 125 \times 12) = 21\,000$ kronor.

I fråga om medelsbehovet under det närmaste året beträffande ålderstillägg till förste assistenterna torde man i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag kunna räkna med ett ålderstillägg, således $(30 \times 30 \times 12) = 10\,800$ kronor samt för övriga assistenter jämväl ett ålderstillägg, således $(14 \times 20 \times 12) = 3\,360$ kronor.

Under åberopande av det ovan anförda få vi hemställa,

att riksdagen måtte besluta utöka antalet av de i statsverkspropositionen föreslagna 24 förste assistenter hos lantbruksingenjörer och lantbruksstipendiater med ytterligare 6 till 30,

att minimilönen till förste assistent måtte utgå med 450 kronor per månad, varav lantbruksingenjören skall bidraga med 175 kronor och staten med 275 kronor per månad,

att ålderstillägg måtte utgå med resp. 30, 60, 90 och 120 kronor per månad efter resp. 3, 6, 9 och 12 års tjänstgöring som förste assistent och att ålderstillägg till övriga

assistenter måtte utgå med resp. 20, 40, 60 och 80 kronor efter resp. 3, 6, 9 och 12 års tjänstgöring,

att den föreslagna minimilönen skall gälla för C-ort samt för ortsgrupperna D, E, F och G utgå med resp. 10, 20, 30 och 40 kronors dyrtidstillägg per månad,

att minimilönen till övriga assistenter ej måtte utgå med mindre belopp än 300 kronor per månad i enlighet med de grunder, som föreslås i statsverkspropositionen för förste assistenter,

samt att såsom bidrag till avlönande i enlighet med ovan angivna grunder av assistenter hos lantbruksingenjörer och lantbruksstipendiater för budgetåret 1930/1931 anvisa ett extra förslagsanslag av kronor 140 500.

Stockholm den 21 jan. 1930.

K. J. Gustafsson.

Joh. Johansson,
Friggeråker.

Em. Bjurström.

August Johansson.

A. J. Bärge.

Ruben Wagnsson.
